

Fact sheet Kansen voor versterking natuurverbinding Jisperveld en Oostzanerveld

Aanleiding en doel

Voor het functioneren van het natuurnetwerk is het van belang dat dieren en planten veilig kunnen migreren. Dat moet kunnen via natuurverbindingen die een essentieel onderdeel zijn van het natuurnetwerk (NNN). Om deze verbindingen daadwerkelijk tot stand te brengen is een (eerste) gebiedsgerichte uitwerking gemaakt. Het gaat om de beleidsmatige wens om verbindingen tussen de Natura 2000 gebieden Wormer- en Jisperveld, Kalverpolder en polder Oostzaan te versterken. Allemaal gebieden die deel uitmaken van het natuurnetwerk (NNN). Tussen Zaanstad en Purmerend liggen twee natuurverbindingen die heel beperkt functioneren. De kansen en maatregelen worden voor dit gebied afgeleid uit een visie die is gebaseerd op de wezenlijke kenmerken en waarden, zoals die zijn beschreven in het natuurbeleid en (binnenkort) zijn vastgelegd in de provinciale ruimtelijke verordening (PRV).

De provincie heeft de ambitie deze natuurverbindingen – stapsgewijs – te realiseren wanneer zich daar kansen voor voordoen. Denk daarbij aan groot onderhoud of reconstructie van wegen of kunstwerken of als bepaalde percelen op de markt komen. Een concrete aanleiding om deze uitwerking als eerste en op deze manier op te stellen vormt de corridorstudie Amsterdam-Hoorn (CAH). In deze gebiedsgerichte verkenning wordt gezocht naar mogelijkheden voor verbetering van de bereikbaarheid in de corridor Amsterdam-Hoorn om daarmee de economische concurrentiepositie te versterken en tevens is er de ambitie te zorgen voor een aantrekkelijke leefomgeving. De provincie wil met deze factsheet concrete kansen en oplossingen van knelpunten voor natuurverbindingen aangeven in het gebied, zodat dit meegenomen kan worden in de corridorstudie. De A7 vormt een belangrijke barrière, nu er zich kansen voordoen om daar verbetering in aan te brengen is er ook aanleiding om gerelateerde knelpunten op te (gaan) lossen. Belangrijke onderdelen van het nu voorziene maatregelenpakket voor de verbetering van de bereikbaarheid zijn de reconstructie van afslag Purmerend-Zuid en de reconstructie van knooppunt Zaanstad en 't Kalf. Om die reden is op de omgeving daar van in factsheets op ingezoomd. In de bijlage is voor de volledigheid ook een overzicht opgenomen van – ons bekende –

(kleinere) faunapassages in de A7, mochten zich kansen voordoen om die te verbeteren.

Visie voor de natuurverbinding

Ter hoogte van Purmerend-Zuid ligt een traject van natuurverbinding LNV1 van het NNN. De verbinding volgt grotendeels de Kromme Ganssloot en de ringvaart van de Wijde Wormer. De natuurverbinding moet een ecologische verbinding vormen tussen een tweetal grote, waterrijke natuurgebieden in Laag Holland: het Wormer- en Jisperveld en het Oostzanerveld (beiden Natura 2000). De natuurverbinding moet een migratieroute en uitwisselingsmogelijkheid vormen tussen populaties van de doelsoorten (zie tabel 1) en natte natuur in het algemeen. Op basis van diverse kansen en knelpunten leidt dit tot de volgende vier speerpunten voor de natuurverbinding:

- A. Realisatie robuuste natuurverbinding langs de ringvaart
- B. Realisatie van voldoende en goed functionerende stapstenen
- C. Aanleg van nieuwe veilig passeerbare faunapassages en behoud en verbetering van bestaande passages in de verbinding
- D. Opheffen complexe barrières

In een visiekaart (figuur 1) is opgenomen waar er kan worden geïnvesteerd in de verschillende speerpunten. Om de visie te realiseren zijn er verschillende maatregelen nodig.

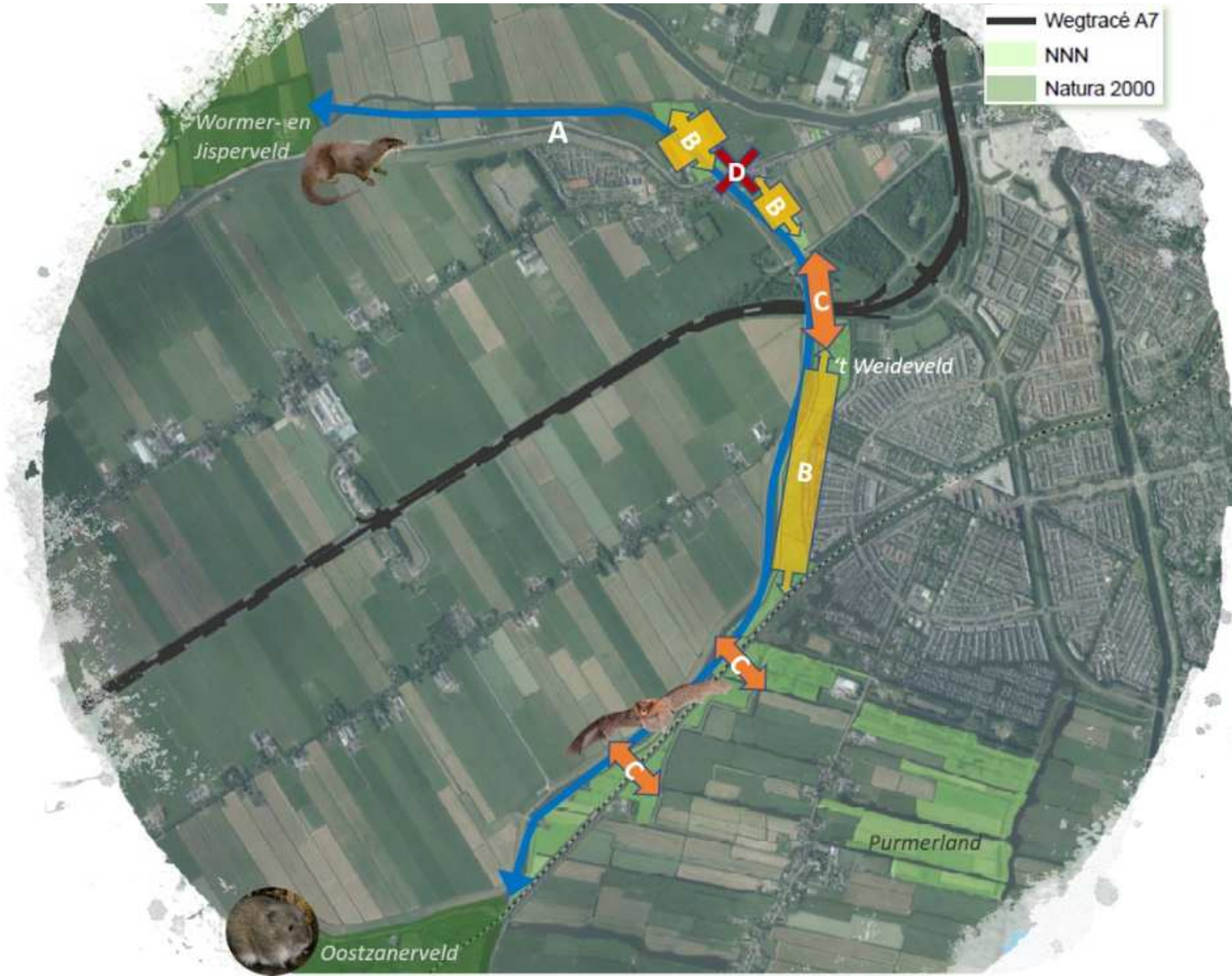
Tabel 1: Doelsoortentabel. Er wordt geïnvesteerd in een robuuste verbinding voor diverse doelsoorten en doelgemeenschappen.

Doelsoorten / Doelgemeenschappen
Otter
Noordse woelmuis
Waterspitsmuis
Meervleermuis
Ringslang
Moeras- en rietvogels (o.a. rietzanger, kleine karekiet)
Ruisvoorn-snoek-viswatertype

Tauw

Figuur 1: Visie voor de natuurverbinding met de vier speerpunten A t/m D.

Bouwstenen voor de visie

Onderstaande twee kaarten en maatregelentabel geven een uitwerking van de benodigde elementen (bouwstenen) voor realisatie van de natuurverbinding, inclusief kansen en knelpunten, urgentie van het knelpunt, doel en maatregelen, globale kostenindicatie en overige aanbevelingen.

Figuur 2: Voorgestelde bouwstenen natuurverbinding noordelijk deel natuurverbinding Jisperveld en Oostzanerveld. Nummers corresponderen met de bouwstenen in de maatregelentabel (tabel 2).

- Droge faunapassage
- Natte faunapassage
- Beheermaatregelen
- Geleiding
- Inrichting/beheer
- Nadere studie

Figuur 3: Voorgestelde bouwstenen natuurverbinding zuidelijk deel natuurverbinding Jisperveld en Oostzanerveld. Nummers corresponderen met de bouwstenen in de maatregelentabel (tabel 2).

Figuur 4: Foto's huidige situatie. Van boven naar beneden locaties 5, 6 en 7.

Tabel 2: Voorgestelde bouwstenen natuurverbinding Jisperveld en Oostzanerveld. Nummers corresponderen met de bouwstenen in figuur 2 en 3. * Toelichting urgentieklassen: **Hoog** – de verbinding kan zonder de maatregel niet functioneren; **Midden** – de maatregel levert een kwaliteitsimpuls voor de verbinding; **Laag** – de maatregel draagt bij aan optimale leef- en migratieomstandigheden voor doelsoorten.

Nr	Locatie	Kansen en knelpunten	Urgentie knelpunt *	Doel en maatregelen	Kostenindicatie (in klassen in Euro's)	Aandachtspunten/aanbevelingen
1	Kromme Ganssloot	Knelpunt: rietoevers plaatselijk onderbroken. Dit speelt over een grote lengte van de waterloop (1,5km)	Laag	Doel: Verbetering functionaliteit oevers als leefgebied en migratieroute voor de <i>doelsoorten</i> en <i>doelgemeenschappen</i> . Beheermaatregel richten op het creëren van: - Natuurvriendelijke oevers met rietruigte (>5m breed) - Goede waterkwaliteit	50.000 – 100.000	Aandachtspunten zijn afstemming met aangrenzend weidevogelgebied, grondvererving, en samenwerking met Natuurmonumenten en agrarische natuurvereniging Functie voor weidevogels afstemmen met de verbindingfunctie (jaarlijks maaien moerasoevers)
2	NNN-stapsteen L27 noord	Oeverlanden L27 aan de noordoostzijde van ringvaart ten noorden van Jisperdijk zijn aangewezen als NNN. Het betreft hier gerealiseerde natuur (vochtig weidevogelgrasland) Er ligt hier een kans voor het optimaliseren van het gebied (onder meer als stapsteen voor de noordse woelmuis)	Hoog	Doel: Realisatie van leefgebied en stapsteen voor de <i>doelsoorten</i> en <i>doelgemeenschappen</i> . Inrichtings- en beheermaatregelen richten op het creëren van: - Waterlopen met een brede, flauwe oeverzone met rietruigte en zeggenvegetaties en rietland - Drogere delen bestaande uit kruiden- en faunrijk grasland en geen plaatselijk opgaande begroeiing - Donkerte, rust en stilte - Zorg evt. voor een blokkade (lieft natuurlijk of anders een hekwerk) in de rietkraag van de kromme ganssloot ter hoogte van de boerderij, om te dieren via het NNN-gebied te leiden naar de ringvaart te leiden	100.000 – 250.000	Afstemmen met HHNK en wegbeheerder over functie dijk en mogelijkheden voor aanleg faunavoorziening in dijk en wegdek
3	Kruising Zuiderweg	De brug over ringvaart, de Jisperdijk/Zwarteweg en de aanlegplaatsen voor boten vormen knelpunten voor connectiviteit tussen Kromme Ganssloot, stapsteen L27 en ringvaart	Hoog	Doel: Verbeteren faunapasseerbaarheid voor de doelsoorten <i>ringslang</i> , <i>noordse woelmuis</i> en <i>waterspitsmuis</i> . Maatregelen: - <i>Nadere studie</i> naar kansen voor een brede rietkraag in de ringvaart ter plaatse van aanlegplaatsen van (woon)boten, aanbrengen faunapassage (bijv. amfibieënroostertunnel in vorm van raster in wegdek in combinatie met een passage onder de brug) en realiseren geleiding naar de tunnel in de vorm van kruidenrijke beplanting op het droge deel en rietruigte langs de watergang	p.m.	Afstemming noodzakelijk met wegbeheerder en HHNK
4	Kruising Jisperdijk	Ringvaart heeft harde oevers met boten. Wel is er een directe aansluiting (met stuw) tussen ringvaart en watergang langs Munnikdijkweg. Nog slecht faunapasseerbaar	Hoog	Doel: Verbetering natte faunapassage (open onderdoorgang) voor de <i>doelsoorten</i> en <i>visdoelgemeenschap</i> . Maatregelen: - Verbreden passage tussen ringvaart en watergang Munnikdijkweg (aanpassen aan eisen doelsoorten)	10.000 – 50.000	Noordelijk in eigendom van HHNK (watercompensatie voor vergraven teensloot Oudelandsdijkje), zuidelijk deel particulier (functie agrarisch). HHNK en particulier moeten worden betrokken om een optimalisatie van het beheer voor doelsoorten te realiseren
5	NNN-stapsteen L27 zuid	Grote kans voor inrichten als / realisatie van stapsteen (nog niet verworven en ingericht als NNN)	Laag	Doel: Realisatie van leefgebied en stapsteen voor de doelsoorten <i>noordse woelmuis</i> , <i>waterspitsmuis</i> , <i>ringslang</i> en <i>otter</i> en de <i>doelgemeenschappen</i> . Inrichting- en beheermaatregelen richten op het creëren van: - Waterpartij/waterlopen met een brede, flauwe oeverzone met rietruigte en zeggenvegetaties en rietland - Betere connectiviteit met ringvaart door natuurlijk dijkbeheer (structuur, kruidenrijkdom) en natuurlijke (flauwe) oevers	Noordelijk deel: 50.000 – 100.000 Zuidelijk deel: 100.000 – 250.000	

Nr	Locatie	Kansen en knelpunten	Urgentie knelpunt *	Doel en maatregelen	Kostenindicatie (in klassen in Euro's)	Aandachtspunten/aanbevelingen
6	Kruising Oude Provinciale-weg	Tunnel met loopplank voor otter, onderhoud achterstallig. Geen geleiding naar de tunnel aanwezig.	Midden	Doel: Verbetering natte faunapassage (open onderdoorgang) voor <i>de doelsoorten en visdoelgemeenschap</i> . Maatregelen: - Verbreden voor passeerbaarheid voor meervleermuis (minimaal 1m hoog en 4m breed excl. loopplank) - Nieuwe loopplank (0,3 m breed) met geleiding - Meterstrook langs de weg intensief beheren, zodat dieren minder snel weg zullen oversteken	10.000 – 50.000	
7	Kruising viaduct A7	Viaduct is faunapasseerbaar. Op droge deel alleen zandlaag. Beschoeide oevers. Kansen voor betere aansluiting op 't Weideveld.	Midden	Doel: Verbetering passeerbaarheid van natte en droge deel van de open onderdoorgang voor <i>de doelsoorten en de visdoelgemeenschap</i> . Maatregelen: - Droge deel: strook met stobbenwallen / schanskorven aanbrengen - Natte deel: flauwe oever aanbrengen - Lichtkoepels/kokers aanbrengen in tussenberm zodat er meer vegetatie kan groeien	5.000 – 10.000	Beheerstrook HHNK Onderzoek of voldoende ruimte aanwezig is.
8	Ringvaart en dijk	Knelpunt: dijk delen intensief beheerd. Ringvaart grotendeels al goed ontwikkelde rietvegetatie, kansen voor verdere verbetering. De brug van de ontsluitingsweg van vervallen boerderij ten noorden A7 is faunapasseerbaar.	Midden	Doel: Verbetering leefgebied en migratieroute voor <i>de doelsoorten en doelgemeenschappen</i> . Beheermaatregelen richten op het creëren van: - Natuurvriendelijk oevers met rietruigte (>5m breed) - Dijkbeheer: richten op hoge kruidenrijkdom en structuur	10.000 – 50.000	Ringvaart en dijk zijn eigendom HHNK. Betrekken HHNK om optimalisatie voor doelsoorten te realiseren
9	't Weideveld en dijksloot	Kansrijk natuurgebied (NNN). Al goed ontwikkeld met aanwezigheid noordse woelmuis.	Laag	Doel: Verbetering van gebied als leefgebied en/of stapsteen voor de doelsoorten <i>otter, waterspitsmuis, noordse woelmuis en ringslang</i> en <i>de doelgemeenschappen</i> door continuering/verbetering beheer natuurgebied en dijksloot. Beheermaatregelen gericht op creëren van: - Waterlopen met een brede, flauwe oeverzone van rietruigte en zeggenvegetaties - Overgangszones van water en rietruigte naar drogere delen bestaande uit kruidenrijk grasland - Bomen en struweel terugzetten tot alleen plaatselijk opgaande begroeiing in de vorm van struweel en bomen (ca. 15 %) - Donkerte, rust en stilte	10.000 – 50.000	
10	Onderdoorgangen spoorlijn	Er zijn twee natte onderdoorgangen aanwezig (bij noordzijde Purmerland en ten zuiden van Wormerpad). Kansen voor verbeteren passeerbaarheid tussen oostelijk en westelijk natuurgebied.	Laag / Midden	Doel: Verbetering van connectiviteit voor <i>de doelsoorten en de visdoelgemeenschap</i> door aanleg en verbetering van natte faunapassages (duikers en onderdoorgangen). Maatregelen: - Verkennen mogelijkheden verbetering huidige onderdoorgangen (zodat deze voldoen aan eisen doelsoorten) - Aanleg extra ecoduiker onder spoorlijn (minimaal 1m hoog en 4m breed excl. loopplank) (locatie n.t.b.)	Verbetering passages: 1.000 – 5000 Realisatie duiker(s): 100.000 – 250.000	

